

Raport końcowy z warsztatu refleksyjnego dotyczącego ewaluacji (on- going) realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju Lokalnego kierowanego przez społeczność (LSR) Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie Korona Północnego Krakowa.

Data i miejsce warsztatu: 8 luty 2024r. – sala obrad –Biuro LGD–
ul. Włodzimierza Szomańskiego 1, 32-091 Zagórzycy Dworskie

Liczba uczestników: 16 osób

Moderator: Monika Kwaczała – Dyrektor Biura LGD.

Cel warsztatu: Warsztat refleksyjny to element ewaluacji wewnętrznej on-going wprowadzony do realizacji w LGD Wytoczną Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Wytoczną 5/3/2017 z 18 sierpnia 2017 r.). Zgodnie z nią oraz Podręcznikiem Monitoringu i Ewaluacji LSR, na początku każdego roku LGD dokonuje ewaluacji wewnętrznej, której kulminacyjnym punktem jest przeprowadzanie ćwiczeń opartych o analizę i refleksję nad otrzymanymi wynikami mającymi na celu dokonanie bieżącej analizy procesu wdrażania i jego efektów oraz zmian w otoczeniu LSR. Celem warsztatu jest lepsze zrozumienie osiągniętych rezultatów, zmian otoczenia oraz przewidywanie zagrożeń związanych z realizacją wskaźników a poprzez to całej Strategii. Rozważania przeprowadzone w trakcie warsztatów mogą być również podstawą do podejmowania decyzji o ewentualnej zmianie kierunku działań – jeśli to będzie konieczne – oraz stanowią wkład w ewaluację ex-post.

Zagadnienia omawiane na spotkaniu oraz konkluzje z dyskusji:

1. Czy realizacja finansowa i rzeczowa LSR przebiegała zgodnie z planem i można ją uznać za zadowalającą?

Według uczestników warsztatu refleksyjnego realizacja planu finansowego i rzeczowego LSR przewidzianego na rok 2023 jest zadowalająca. Dzięki aktualizacji LSR oraz dokonanych w jej ramach przesunięciom niewykorzystanych środków związanych z rozwojem istniejących działalności gospodarczych na działania infrastrukturalne udało się zagospodarować prawie wszystkie środki.

Podsumowując realizacja finansowa i rzeczowa LSR generalnie przebiegała zgodnie z planem, czego przykładem są ogłaszane i ocenione przez Radę nabory wniosków.

Udało się z powodzeniem rozliczyć dwa projekty współpracy tj. projekt współpracy pn. „**Wymiana doświadczeń i wiedzy z zakresu dziedzictwa kulturowego partnerskich regionów**” oraz projekt współpracy pn. „**Dziedzictwo Kulinarne Naszą Atrakcją**”.

Rozliczono także wszystkie koszty Grantu dotyczącego publikacji oraz Grantu dotyczącego wsparcia podmiotów działających w obszarze kultury.

Podsumowując realizacja finansowa i rzeczowa LSR generalnie przebiegała zgodnie z planem, a podejmowane działania pozwoliły na wydatkowanie prawie wszystkich wolnych środków oraz skuteczne rozliczanie i otrzymywanie refundacji z projektów wcześniejszych.

1a. Jeżeli nie to czy poziom realizacji może negatywnie wpłynąć na realizację celów LSR?

Poziom realizacji planu rzeczowego i finansowego nie wpływa negatywnie na osiągnięcie założonych poziomów realizacji wskaźników ani na całość założeń LSR. LGD na bieżąco aktualizuje Lokalną Strategię Rozwoju, systematycznie uruchamiane są kolejne nabory wniosków, aby wykorzystywać środki wracające do budżetu LSR. LGD szybko reaguje na wszelkie „uwolnienia” środków w budżecie- przykładem niech będzie nabór prowadzony na przełomie stycznia i lutego 2024r, który pozwolił na zagospodarowanie środków, które pojawiły się w budżecie w grudniu 2023r.

1b. Jakie można wskazać przyczyny odstępstw od planu?

W związku ze zbliżającym się końcem realizacji LSR oraz braku dostępnych środków w budżecie LSR Uczestnicy warsztatu zdefiniowali jedną przyczynę odstępstwa od planu:

1. Ewentualne nierozliczenie środków w ramach wniosków o płatność składanych przez beneficjentów (incydentalne przypadki na tym etapie wdrażania).

1c. Jakie działania można podjąć, by uniknąć ich w kolejnym roku?

W 2024r. nastąpi koniec procesu wdrażania LSR, dlatego też stosowanie działań naprawczych w kolejnych latach nie ma zastosowania.

2. W jakim stopniu jakość składanych projektów wybieranych we wszystkich obszarach tematycznych wpływa na osiąganie wskaźników w zaplanowanym czasie?

Uczestnicy warsztatu refleksyjnego po raz kolejny podkreślili, że jakość wybieranych wniosków ma znaczenie w osiągnięciu wskaźników. Im lepiej przygotowane wnioski, poprawnie skompletowane załączniki, prawidłowo opracowany biznes plan tym szybciej powinien przebiegać proces oceny, podpisywania umów oraz rozliczania projektów, a co za tym idzie proces osiągnięcia wskaźników LSR.

2a. W jakich obszarach tematycznych jakość wniosków jest zadowalająca, a w których budzi wątpliwość?

W 2023r. prowadzono nabory tylko w obszarze infrastruktury, gdzie wnioskodawcami są głównie JST oraz organizacje pozarządowe. Widoczny jest utrzymujący się trend, że najlepsze jakościowo wnioski składane są przez JST, na co bez wątplenia wpływa duże doświadczenie tych jednostek oraz kadry pracowniczej bezpośrednio zaangażowanej w przygotowanie dokumentacji aplikacyjnej. Jednocześnie organizacje pozarządowe biorące udział w naborach na infrastrukturę składają także wnioski dobrej jakości, co przekłada się na ich szybką weryfikację, realizację oraz bezproblemowe rozliczanie.

2b. Jeżeli jakość w pewnych obszarach budzi wątpliwość, czy może odbić się na realizacji celów LSR?

W tym obszarze w 2023r. nie występowały problemy, ze względu na typ prowadzonych naborów, co opisano w pkt.2a.

2c. Co można zrobić by podnieść jakość wniosków?

LGD nie planuje już otwierania naborów wniosków, dlatego też nie będą podejmowane w 2024r. działania mające poprawiać jakość wniosków.

3. W jakim stopniu stosowane kryteria wyboru projektów spełniają swoją rolę?

Obecny kształt Lokalnych Kryteriów Wyboru jest wynikiem kilkukrotnego procesu ich konsultacji i aktualizacji. Zdaniem uczestników warsztatu spełniają one swoją rolę. Kryteria są określone w sposób jasny i czytelny, nie pozostawiają pola do dowolnej interpretacji, jest to zdanie nie tylko przedstawicieli LGD, ale także wnioskodawców, którzy nie zgłaszali uwag, co do ich treści i poziomu zrozumiałości (w 2023r. do LGD nie wpłynął żaden protest).

3a. Czy są jednoznaczne, obiektywne, czy pozwalają wybrać najlepsze wnioski?

Kryteria wyboru stosowane obecnie pozwalają na prowadzenie w sposób prawidłowy procesu oceny operacji. Kryteria są szczegółowe, obiektywne i w sposób jednoznaczny pozwalają na przyznawanie punktów. W oparciu o kilkukrotną konsultację Lokalnych Kryteriów Wyboru wypracowano zapisy, które wskazują że znaczna większość stosowanych kryteriów opiera się wprost o zapisy wniosku lub załączników i na ich podstawie przyznawane są punkty.

3b. Czy wnioskodawcy zgłaszają wątpliwości odnośnie kryteriów, jakie?

Aktualnie wnioskodawcy nie zgłaszają wątpliwości co do treści Kryteriów.

3c. Co można zrobić, żeby poprawić katalog kryteriów?

Aktualnie stosowane przez LGD Kryteria nie wymagają poprawy ani aktualizacji.

4. W jakim stopniu wybierane projekty realizowane w ramach LSR przyczyniają się do osiągnięcia celów LSR i w jakim stopniu przyczyniają się do odpowiadania na potrzeby społeczności z obszaru LGD?

Osoby obecne na warsztacie refleksyjnym oceniły, że wybierane projekty przyczyniają się do osiągnięcia celów LSR oraz odpowiadają na potrzeby społeczności lokalnych LGD. Projekty, które są składane do LGD w ramach naborów dotyczą zakresów wskazanych w strategii. W 2023r. składane były tylko projekty infrastrukturalne (w obszarze społeczno- kulturalnym oraz sportowo- rekreacyjnym), które odpowiadały na potrzeby mieszkańców obszaru LGD.

4a. Jakie zmiany w sytuacji społeczno-gospodarczej nastąpiły i mogą mieć wpływ na dezaktualizację LSR?

Zapisy LSR – głównie w obszarze wskazanych i zdefiniowanych celów jak i wskaźników są na tyle obszerne, że nie ulegają dezaktualizacji. Na etapie tworzenia LSR nie wprowadzono bardzo „wąskich” zakresów wspieranych w ramach poszczególnych działań, co pozwala w pewnym sensie na „dostosowywanie” się LSR do sytuacji społeczno-gospodarczej obszaru. W strategii nie wskazano preferowanych branż oraz nie wyznaczono konkretnych kierunków rozwoju. Obszar objęty LSR jest zróżnicowany, jednak dominują tutaj potrzeby związane z obsługą mieszkańców- rozwija się rynek usług, a każdy rodzaj nowej czy zmodernizowanej infrastruktury znajdzie użytkowników.

W 2023r. utrzymywał się problem wysokiej inflacji i zmniejszonych możliwości inwestycyjnych gmin, jednak każdy ogłaszany przez LGD nabór pozwalał przyznać dofinansowania na pełną pulę dostępnych środków, dlatego nie zauważono negatywnego wpływu sytuacji społeczno- gospodarczej na LSR.

4b. Czy widać zróżnicowania potrzeb między poszczególnymi gminami? Jak i jak można na nie zareagować?

Podmioty ze wszystkich gmin aplikują o środki dostępne przez LGD, wszystkie gminy są tak samo aktywne i chcą czerpać środki z różnych naborów ogłaszanych przez LGD, co wyraźnie widać w naborach organizowanych w 2023r.

5. Czy przyjęty system wskaźników dostarcza wszystkie potrzebne informacje niezbędne do określenia skuteczności interwencyjnej strategii?

Zastosowane w LSR wskaźniki są zróżnicowane i oparte o wykaz wskaźników wskazanych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w podręczniku do tworzenia LSR. Zebrani na warsztacie ustalili, że wskaźniki przyjęte dla LSR pozwalają w sposób czytelny wskazać efektywność realizacji strategii oraz w sposób liczbowy przedstawić korelację „kwota wydatkowanych środków – rozwój obszaru LGD”. Tutaj zdanie uczestników warsztatu nie uległo zmianie w stosunku do poprzednich warsztatów refleksyjnych.

5a. Czy zbierane dane są wiarygodne, a źródła trafne?

Zbierane dane dla określenia stopnia realizacji wskaźników są trafne, oparte wprost o zapisy z wniosków o przyznanie pomocy lub/i dane od wnioskodawców.

Wszyscy beneficjenci, którzy zakończyli realizację operacji, są wzywani do składania ankiet monitorujących, które pozwalają na uzyskiwanie wiarygodnych i rzetelnych danych

pozwalających monitorować efektywność wdrażania LSR i rzetelnych danych pozwalających monitorować efektywność wdrażania LSR.

5b. Jeśli nie to jakie zmiany można wprowadzić na tym etapie?

Uczestnicy warsztatu wskazali, iż na tym etapie nie ma potrzeby wprowadzania zmian.

6. Czy procedury naboru wyboru i realizacji projektów są przyjazne dla beneficjentów?

Dyskusja na warsztacie refleksyjnym potwierdziła dotychczas stosowe zdanie uczestników poprzednich warsztatów refleksyjnych, że procedury wyboru i realizacji operacji są skomplikowane, nieprzyjazne i obszerne dla beneficjentów. Jednak stosowanie przez LGD procedur jest konieczne, aby prawidłowo prowadzić proces wdrażania LSR.

6a. Jakie zmiany można wprowadzić w procedurach na tym etapie by podnieść ich użyteczność?

Procedury wynikają z wyższych źródeł prawa i na tym etapie LGD nie ma wpływu na ich zmianę.

7. Jaka jest skuteczność działania biura LGD (działań animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych)?

W ocenie uczestników warsztatu refleksyjnego działalność biura LGD jest zadowalająca, a zakres i formy informacji i promocji są różnorodne. Biuro prowadzi doradztwo bezpośrednie stacjonarnie w biurze LGD, drogą mailową oraz telefoniczną.

Dostępny budżet LSR jest praktycznie wykorzystany, a zbliżający się okres zakończenia procesu wdrażania w sposób naturalny ogranicza działania w sferze aktywizacji oraz promocji. Z doradztwa stacjonarnego skorzystało łącznie 12 podmiotów, na większą skalę było doradztwo telefoniczne oraz mailowe dotyczące głównie rozliczania projektów (w szczególności grantów) oraz składania ankiet monitorujących.

8. Jakie zmiany należy wprowadzić w działaniach LGD, by skuteczniej realizowała cele LSR?

Uczestnicy warsztatu wskazali następujące zmiany:

- kontakt z beneficjentami, pomoc w uzupełnieniach dotyczących projektów, na które zostały zawarte umowy przyznania pomocy.
- współpraca z UMWM celem dopełnienia wszelkich zobowiązań wynikających z zaplanowanego na wrzesień 2024r. końca procesu wdrażania LSR.

9. Inne zagadnienia związane z procesem realizacji LSR.

-

10. Sposób wykorzystania rekomendacji.

Zwracanie uwagi i wykorzystanie rekomendacji wystosowanych przez SW po przeprowadzonych naborach wniosków.